

Lausunto hyvinvointisuunnitelmasta 2022-2025

81/00.01.02/2022, 525/00.01.00/2021

Hyvinvointilautakunta § 90

Kuntalain tarkoituksessa on todettu ensimmäisenä, että kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueen elinvoimaa. Kunnan on seurattava asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin tilaa väestöryhmittäin ja alueittain. Hyvinvoinnin tilasta ja hyvinvointia edistävästä toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain. Tämän lisäksi valtuustolle on valmisteltava kerran valtuustokaudessa laaja hyvinvointikertomus, johon sisältyy koko valtuustokauden kattava hyvinvointisuunnitelma.

Terveydenhuoltolaissa sanotaan, että hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden on perustuttava arvioon kuntalaisten hyvinvoinnin nykytilasta sekä tulevista toimintaympäristöön kohdistuvista muutoksista. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatiminen perustuu lastensuojelulain 12 pykälään ja Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma laatiminen lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettuun pykälään. Käsillä olevassa hyvinvointisuunnitelmassa on huomioitu kaikki ikäryhmät mainitulla jaottelulla.

Hyvinvointialueet aloittavat vuoden 2023 alusta. Kunnille jää edelleen hyvinvoinnin edistämisen paikallinen työ. Hyvinvointialueen ja kunnan välinen työnjako, resursointi ja yhteistyömallit on saatava selväksi ja löydettävä kunnan tasolla panostukset ja toimenpiteet, joilla osaltaan vähennetään sotepalvelujen kysyntää ja raskaampiin palveluihin hakeutumista.

Kunnan strategia antaa raamin kuluvan valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmalle. Kunnan monialainen hyvinvointiryhmä on määritellyt toimialojen valmistelun pohjalta tavoitteet vuodelle 2022-2025. Tavoitteet viedään talousarvioihin talousarvion vuosikellon mukaisesti.

Hyvinvoivat asukkaat ovat Mäntsälän keskeinen voimavara. Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen voidaan nähdä investointina tulevaisuuteen. Tämän vuoksi on tärkeää, että kuntapäätäjät ovat yhtä mieltä siitä, että väestön hyvinvointiin ja terveyteen pitää vaikuttaa ennakoivasti. Mitä paremmin kunnassa tiedetään asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tila, sitä täsmällisemmin puuttumaan ongelmiin, ehkäisemällä niiden syntyä ja ryhtyä toimiin.

Hyvällä johtamisella tämä yhteinen tahtotila voidaan muuttaa käytännöksi.

(Valmistelu / lisätietoja: Hyvinvointipäällikkö Vuokko Leirimaa, sähköposti vuokko.leirimaa(@)mantsala.fi)

Hyvinvointipäällikön päätösesitys:

Hyvinvointilautakunta päättää pyytää sivistyslautakunnalta, kuntakehityslautakunnalta, tekniseltä ja elinvoimalautakunnalta sekä vaikuttamistoimielimiltä lausunnon Hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2022-2025.

Päätös: Hyvinvointilautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Liite 1. Hyvinvointisuunnitelma 2022-2025

Tekninen ja elinvoimalautakunta 15.02.2022 § 24

Hyvinvointilautakunta pyytää tekniseltä ja elinvoimalautakunnalta lausuntoa hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2022-2025.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden on perustuttava arvioon kuntalaisten hyvinvoinnin nykytilasta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista. Hyvinvointisuunnitelmassa on neljä painopistealuetta, jotka jakautuvat tarkemmin toimenpiteisiin ja mittareihin, jotka on sitten vastuutettu eri toimijoille.

Teknistä ja elinvoimalautakuntaa koskevia toimenpiteitä hyvinvointisuunnitelman eri painopistealueilla on listattu alla olevaan yhteenvetoon. Sulkuihin on merkitty palvelualueen tulosalueet ja yksiköt, joihin toimenpide liittyy. Luettelo ei ole tyhjentävä johtuen toimenpiteiden monitahovastuullisuudesta:

Painopiste 1: liikkumisen lisääminen

- Tekninen osaltaan mukana moniammatillisessa matalankynnyksen palvelupisteeseen toteutuksessa sekä kattavien etäliikuntamuotojen toteutuksessa.
(Hyte-työryhmän jäsenet, palvelualuejohtat)
- Liikuntapaikkakartoitus ja kunnosapitosuunnitelman laatiminen (tekniset palvelut/kunnossapito)
- Terveiden elämäntapojen edistäminen terveysneuvonnalla ja teemapäivillä ja ylipainoisten suhteellisen määrän väheneminen (ateria ja puhtauspalvelut/ruokahuolto)

Painopiste 2: kaikenikäisten digiosaamisen lisääminen

- Nuorten työttömien osamisen vahvistaminen digiosaamisessa (työllisyysyksikkö)
- Otetaan digiosaaminen osaksi työllisyys- ja kotouttamispalveluiden palvelutoimintaa (työllisyysyksikkö/kotouttaminen)

Painopiste 3: Syrjäytymisen ennakointi ja osallisuuden vahvistaminen

- Hyvä työllistämissuunnitelma nuorisotyöttömille (työllisyysyksikkö)
- Työttömien terveystarkastukset (työllisyysyksikkö)

Painopiste 4: Turvallinen arki kaikille

- Kunnan maankäytön ja liikenteensuunnitelmissa

- turvallisuusinvestoinnit (koko tekninen/kuntatekniikka)
- Toteutetut valaistus ym. korjaukset arkiympäristössä(kuntatekniikka)
- Positiivisen turvallisuuskulttuurin ja turvallisuustietoisuuden vahvistaminen (koko tekninen)

Teknisen ja elinvoimapaalvalualueen näkökulmasta keskeisiä asiakirjoja, joilla vaikutetaan kuntalaisten hyvinvointiin ovat kaavoituskatsaus, asunto-ohjelma, elinkeino-ohjelma, Mäntsälän kunnan työllisyysohjelma, kotouttamisohjelma, Mäntsälän pyöräily-, jalankulku- ja ulkoreittiverkoston kehittämissuunnitelma ja liikenteen turvallisuussuunnitelma. Näistä ohjaavista asiakirjoista teknisen ja elinvoimalautakunnan toimialaan kuuluvat työllisyysohjelma, kotouttamisohjelma sekä verkoston kehittämissuunnitelma ja liikenteen turvallisuussuunnitelma. Näiden erilaisten suunnitelmien ja ohjelmien tulee olla jatkossa, kun niitä päivitetään, linjassa hyvinvointisuunnitelmassa todettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden kanssa.

Kuntakehityslautakunta on antanut 19.1.2022 lausuntonsa, jossa todetaan, että asuin ympäristön laatu, virkistysmahdollisuudet ja muut yhdyskuntarakenteen ratkaisut vaikuttavat myös osaltaan kuntalaisten hyvinvointiin ja hyvinvoinnin edellytyksiin. Kaavoituksessa ja rakentamisessa tehdään näihin liittyviä pitkäkestoisia ratkaisuja. Kaavoituksen tavoitteena on turvallisen, terveellisen, hyvän ja toimivan elinympäristön turvaaminen. Hyvinvointisuunnitelmaan tulisi lisätä edellä mainittu näkökulma.

Valmistelu ja lisätiedot: toimitilapäällikkö Soile Karhinen, soile.karhinen@mantsala.fi, palvelupäällikkö Terhi Kerttula, terhi.kerttula@mantsala.fi, työllisyyskoordinattori Tiina Hast, tiina.hast@mantsala.fi, toimistoinsinööri/va. kuntatekniikan päällikkö Matti Sulonen, hallinto- ja kehityspäällikkö Annukka Huisko-Moilanen, annukka.huisko-moilanen@mantsala.fi, tekninen johtaja Mika Pynttari, mika.pynttari@mantsala.fi

Palvelualuejohtajan päätösehdotus

Tekninen ja elinvoimalautakunta päättää antaa alla olevan lausunnon hyvinvointilautakunnalle hyvinvointisuunnitelmasta 2022-2025:

Teknisen ja elinvoimalautakunta toteaa, että hyvinvointisuunnitelmassa on huomioitu kunnan uudet strategiset linjaukset varsin kattavasti, myös teknistä toimialaa koskevilta osin. Toimiala pyrkii myös huomioimaan tulevaisuudessa ohjelmissaan, suunnitelmissaan ja tavoitteissaan hyvinvointisuunnitelmassa todetut painopisteet ja toimenpiteet.

Hyvinvointialueet aloittavat vuoden 2023 alusta ja tällä on osaltaan vaikutusta kunnan eri palvelualueiden toimintaan, myös teknisen palvelualueen. Vaikutukset ulottuvat erityisesti vuokrattavaan tai myytävään rakennuskantaan ja annettavaan palveluun hyvinvointitoiminnan rakenteena. Suunnitelman painopistealueeseen 4, jossa tavoitteena on taata turvallinen arki kaikille, olisi mahdollista lisätä

teknisen ja elinvoimapalvelualueen painotusta esim. fyysisen työympäristön työryhmän toimintaa korostamalla.

Painopiste 2 koskee kaikenikäisten digiosaamisen lisäämistä ja siellä on nostettu erityisesti nuorten digiosaamisen vahvistaminen keskiöön. Tässä olisi tarkoituksenmukaisempaa korostaa pitkäaikaistyöttömien tai vaihtoehtoisesti vielä laajemmin katsoen työttömien digiosaamisen vahvistamista. Lisäksi painopiste 3:ssa ”hyvä työllistämisuunnitelma nuorisotyöttömille” – kohtaa voisi laajentaa siten, että monialaista palveluohjausta, työhönvalmennusta ja työllistämisen tukea annetaan työikäisille.

Painopisteessä 1 ruokahuoltoon koskevaa toimenpidettä tulisi harkita uudelleen huomioiden, että ruokahuollon tulee noudattaa yleisiä ravitsemussuosituksia, eikä sinällään pysty vaikuttamaan kuntalaisten ylipainon vähentymiseen valinnoillaan.

Kuntakehityslautakunnan esiin nostama kaavoituksen ja rakentamisen näkökulman huomioon ottaminen hyvinvointisuunnitelmassa on myös keskeinen osa-alue, joka suunnitelmassa on jäänyt vähemmälle huomiolle.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.